

TÖVŐ

A ROMÁN MUNKÁSPÁRT-ARADMEGYEI BIZOTTSAGANAK, A MEGYEI ÉS VÁROSI IDŐGLENES BIZOTTSAGAINAK LAPJA

A RNK kormányának nyilatkozata a nyugatnémetországi külön- kormány kérdésében

Október 6-án Aradon

Hatalmas arányú emlékünnepegy a magyar forradalmi hadsereg 13 tábornoka kivégzésének századik évfordulóján

Október 6-án, a tizenhárom hős forradalmi tábornok kivégzésének századik évfordulóján a dolgozó nép méltó keretek között emlékezett meg azokról, akik életüket áldozták a szabadságért.

Az emlékünnepegy fényes külsőségek között folyt le és minden tekintetben méltó volt a százéves évfordulóhoz. Délelőtt 10 órára jelölték meg a Veszthelyen tartandó ünnepség kezdetét, de már jóval előbb megindult a dolgozó nép áradata a vároddal felé. Az aradi gyárak, üzemek, vállalatok dolgozói zárt sorokban vörös és nemzetiszínű lobogókkal vonultak fel. A különböző tömegszervezetek, a diákság, a pionirok

ugyancsak tömegesen igyekeztek a hős tábornokok kivégzésének színhelyére, a Veszthelyre, ahol óriási közönség várta a küldöttségek megjelenését. Amerre a szem ellátott, mint felbolygatott hangyaboly a vároddal felé igyekvők sokasága népesítette be az utcákat és a Marospartnak ezt a környékét. De nemcsak Arad dolgozó lakossága jött el, hanem a vidéki dolgozók is nagy számban voltak jelen. Világos község — ahol Görgey letette a fegyvert — 40 földművesdolgozóval képviseltette magát, de eljöttek Kisiratos, Kisvarjas, Nagyvarjas, Pécska, Tornya és más aradmegyei községek dolgozói is, hogy résztvegyenek az ünnepegyen.

A teret gyönyörűen feldíszítették, oszlopok és ezeket összekötő zöld füzérek, zászlók öltöztették unnepi köntösbe a Veszthelyet és vörös drapériával, zöld ágakkal, lobogókkal díszített emelvényt állítottak fel a küldöttségek számára. Az idő is kedvezett és csodás napfény-özön ragyogta be a hatalmas térséget, amely a zászlódísz és a tömegek tarka sokaságával felejthetetlenül impozáns látványt nyújtott. Az emlék oszlophoz vezető ut elején, — amelyet zöld füzérral övezett oszlopok szegélyeztek — díszkaput állítottak fel, ezzel a felirattal: „Éljen a Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság barátsága és szövetsége!”

augusztus 11-én az ellenforradalmi elemek összeesküvésének eredményeképpen sikerült Kossúth lemondását a kormánylnökségről kisorsakolnia és miután az ország diktátorává vált, Görgey 24 órán belül a nemesség, valamint a földbirtokosok megbízásából kapitulált és elrendelte a harc és a fegyveres ellenállás azonnali beszüntetését.

Ez a kapituláció az uralkodó osztályok gyávaságának, kétszínűségének és hazugságainak beszédes példája. Az uralkodó osztályok nem riadtak vissza attól, hogy a fegyverletételt „hazafias cselekedetnek” és a harc folytatását „gyávaságnak” minősítsék.

A forradalom még győzhetett volna 1849-ben is, ha Kossúth — Petőfi és Bălcescu tanácsainak megfelelően — egyesítette volna a román és magyar forradalom erőit és ha nem mondott volna le 1849 tavaszán arról a szándékáról, hogy B m tábornokot a legendáshírű lengyel forradalmárt nevezze ki az összes forradalmi csapatok élére, Görgey helyett, aki természetesen elárulta a forradalom ügyét.

Akkor még döntő csapást lehetett volna mérni a bécsi császári hadseregére.

Bem tábornok még 1849 augusztusában, az utolsó pillanatban is, a mikor a forradalmi hadsereg már szétbomlóban volt, megőrizte forradalmi bátorságát és serege maradványával végső ellenállást kísérelt meg a Bánáthban.

De a népi elemekből alakult hadsereg más csoportjai is kézen álltak arra, hogy a harcot folytassák. A világoi mezőn összegyűlt katonák és forradalmi tisztek megütözéssel, tiltakozással és „árulás” felkiáltással fogadták Görgey fegyverletételi parancsát.

A fegyverek letételét a nyers erőszak alkalmazásával és üres ígéretekkel biztosították. Az október 6-i kivégzések azonban beszédesen világítottak rá ezen ígéretek hazug voltára, mert a habsburgi reakció a parancsnokok közül csupán Görgeynek kegyelmezett meg, míg a többiek halálra ítélték.

Az osztrák császár és az európai reakció hóhérai Aradon nem csak a magyar forradalmat gyilkolták meg, hanem mindazek közös ügyét, akik a szabadságért és a nemzeti függetlenségért harcoltak. Jellemző, hogy a 13 vértanú közül egyesek más nemzetiségűek voltak, sőt közöttük kettő osztrák. A hősök áldozata

Tíz óra után érkeztek meg a küldöttségek

amelyeknek tagjai a kivезényelt díszszázad és a dolgozók ezreinek sora között vonultak az emelvény felé. Előhaladt Nográdi Sándor tábornok, magyar nemzetvédelmi miniszterhelyettes a Magyar Dolgozók Pártja Központi Bizottságának tagja, középen Rangheţ Iosif, a Román Munkáspárt Központi Bizottsága Politikai Bürojának póttagja és mellette N. Părvulescu nemzetvédelmi miniszterhelyettes, közvetlenül utánuk a magyar és a román delegáció tagjai, így magyar részről Szalvay Mihály vezérőrnagy, Uszta Gyula ezredes, Olta István ezredes, a „Petőfi” katonai akadémia parancsnoka, Horváth Béla kapitány, Mihályfi Ernő képviselő, a külföldi kapcsolatok ápolására alakult intézet elnöke, Molnár Erik egyetemi tanár, Szabó Piros-

ka képviselő, a Magyar Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése Elnöki Tanácsának tagja, Porfi György tábornok és Gergely Sándor író, a Magyar Írószövetség elnöke, román részről pedig: N. Hodos miniszterelnökségi vezértitkár, a külföldi kapcsolatok ápolására alakult román intézet alelnöke, Kacsj Sándor, az MNSz elnöke, P. Alexiu vezérezredes, Valter Roman vezérőrnagy, I. Dragomir külügyminiszteriumi igazgató, Al. Sahighean, az RNK Írószövetségének titkára és Rév Ilona, az M. N. Sz. politikai bizottságának tagja. Megjelent még Széll Jerő, a Magyar Népköztársaság bukaresti követe, a követség több tagjával. A küldöttségek sorához több szovjet-tiszt is csatlakozott és megjelenésükkel emeltek az ün-

nepség külsőségeit, nemzetközi jellegét

A díszszázad tisztje vigyázz-t vezényelt, majd jelentést tett az érkező küldöttségnek. Ezután Nográdi Sándor tábornok, magyar honvédelmi miniszter helyettes a század felé fordult és tisztelegő állásban román nyelven kiáltotta el: „Éljen a Román Népköztársaság!” A menet elvonult a díszszázad előtt, majd elfoglalták helyüket az emelvényen. A hatalmas térségen az óriási tömeg lelkes éljenzése hangzott el. Kezdetét vette az ünnepség. A „December 30” gyár fúvós zenekara a Román Népköztársaság, majd a magyar, utána pedig a szovjet himnuszot intonálta. Ezután Muresan Ioan, a városi ideiglenes bizottság elnöke lépett a mikrofon elé, üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót Rangheţ Iosif elvtársnak.

Rangheţ Iosif elvtárs, a R.M.P. K.V. Politikai Irodája póttagjának beszéde

Elvtársak és elvtársnők!

Száz év telt el az aradi 13 vértanú kivégzése óta. Ez az évforduló, a magyar forradalmi hadsereg 13 tábornoka aradi kivégzésének százéves fordulója, jelentős esemény az 1848—49-es centenáriumnak. Ez az évforduló egyben új harci buzdítást jelent országunk dolgozóinak számára. Az október 6-i évforduló az öntudatra ébredt népek erőfeszítésének és áldozatainak egy tragikus pillanatára emlékeztet, amikor azok sorozatos forradalmi és fegyveres cselekedeteket hajtottak végre jogaikért és szabadságukért. A forradalom eme mártírjainak aljas gyilkolása és hősi halála, valamint mindazon események, amelyek ezt megelőzték, a világ dolgozóinak tapasztalatait gyarapították és főképpen azon országok dolgozóit, akik elsősorban a hős Szovjet Had-sereg felszabadító szerepének és a

marx-lenini Párt által vezetett munkáosztály öntudatos harcának eredményeképpen kezébe vette sorának irányítását.

Ma száz éve, 1849. október 6-ikán a habsburgi hadsereg főparancsnoka, a vérszekező Haynau parancsára a 13 forradalmár tábornokot részben felakasztották, részben agyonlőtték. Kivégzésük nemcsak a forradalmi magyar hadsereg leveretésének egyszerű következménye, hanem egyenes következménye azoknak az intrikáknak és azoknak az állandó manővereknek, amelyeket a forradalmi mozgalomba befurakodott, a földbirtokos nemesség sorából kikériült opportünista és ellenforradalmi elemek folytattak. Ezek voltak azok, akik ténylegesen megakadályozták a forradalom elveinek győzelmét, akik szabotálták a magyar és román forradalom egybehangolását és annak közös

harcként való folytatását. Ők voltak azok, akik intrika-hadjáratot folytattak Petőfi Sándor, a harcos költő, a nép törekvésének képviselője ellen, azzal a céllal, hogy elszigeteljék és kizárják a forradalom vezetéséből. Ők voltak azok, akik a forradalmi hadsereg vezetését Görgey, a forradalom elszánt elenségének kezére bízták. Görgey ahelyett, hogy a felfegyverzett tömegek győzelmeit megszilárdította volna, ahelyett, hogy a harcra és a forradalomért minden áldozatra kész tömegek mozgósítását befejezte volna, ahelyett, hogy a forradalmi hadsereget egybeforrasztotta volna, ahelyett, hogy kihasználta volna a két abszolútista hatalom vezetőinek körében uralkodó ellentéteket, — klikkjével együtt, állandóan kompromisszumokat, meggyezést keresett a nép külső és belső ellenségével. Miután Görgeynek 1849

ta ismételt bizonyosága annak, hogy a kizsákmányoló ellenséggel szemben, a forradalmi harcosok és mindazok, akik együttéreznek a nép ügyével, egységesek és szolidarisak akkor is, ha különböző nemzetiségekhez tartoznak.

Ugyancsak a vértanúk sorsa jut osztályrészül azon orosz tiszteknek és a parasztság soraiból kikerült azon katonáknak, akik miután a forradalmi Erdély földjére léptek, megtagadták a harcot a forradalmukat vívó népek ellen és ezek harcához csatlakoztak. Alexej Gusev tüzérkapitányt és más 15 orosz tisztet, akik a cári hadsereg soraiban a beavatkozás ellen propagandát fejtettek ki, 1849-ben Minszkben felakasztották. Ugyancsak 1849-ben lőtték agyon Nagyváradon Kazimir Rulikovskyt, az orosz hadsereg ezredesét, a város forradalmi parancsnokát, aki kijelentette, hogy „nem hajlandó kezét bemocskolni azok vérével, akik a szabadságért harcolnak”. Velük együtt pártolt át a forradalmi hadsereghez egy orosz paraszt-katona csoport is, amelynek tagjai azt mondták, hogy: „A magyar nép láncai, a mi népünk láncai is”. Legtöbbjük életével vagy évekre szóló börtönnel fizetett azért, hogy a szabadságért és a haladásért folyó harcra forradalmi közösséget vállalali.

Mindenzen mártírok utódai, a nagy orosz nép, a Szovjetunió népei, a népi demokráciák országainak népei, azon utódok, akik Bălcescu és Petőfi eszméit továbbfejlesztve a marxizmus-leninizmus zászlaja alatt, Marx, Engels, Lenin és Sztálin zászlaja alatt vívták ki szabadságukat. A szabadság kivívása és ezekben az országokban a teljes államhatalomnak a nép kezébe való kerülése nem lett volna lehetséges a dicső Szovjet Hadsereg történelmi győzelmei nélkül, a Szocialista Állam részéről megnyilvánuló állandó segítség nélkül, azon harc nélkül, amelyet a kizsákmányoló osztályok ellen folytattak a Kommunista Pártok vezetésével.

Az aradi 13 vértanu tragédiája és az 1848—49-es forradalmak leveretése, világosan mutatja, hogy hova vezethet az ellenforradalmi elemek jelenléte és befurakodása valamely népi mozgalom vezető-ségébe.

A dolgozó nép forradalmi vívmányainak megvédése és fejlesztése érdekében osztályéberségre van szükség. Az angol-amerikai imperialisták zsoldjában álló jugoszláviai fasiszta Tito-klika aljas árulása és Rajk és cinkosainak idejében felszámolt összeesküvés kísérlete világosan bizonyítja ennek igazságát.

A nagy Szovjetunió, a dicső Bolsevik Párt számtalan példával és gyakorlatával tanított meg bennünket arra, hogy a forradalmi vívmányokat nem őrizhetjük meg és nem fejleszthetjük tovább éberségünk fokozása nélkül, anélkül, hogy idejében lelepleznénk és kiirtanánk azokat a nyílt és leplezett ellenségeket, akik a forradalmi tömegek soraiba befurakodtak. A Szovjetunió megtanított bennünket arra, hogyan használjuk a proletárdiktatura megsemmisítő

és kíméletlen erejét a dolgozó nép vívmányainak megőrzése és fejlesztése érdekében.

A Bolsevik Párt által mutatott utat követve, Pártunk története bizonyítja, hogy a forradalmi harcokat az elvszerűség és a megingathatatlan következetesség szellemében kell végigvinni, ingadozás nélkül, a forradalmi mozgalom végső céljainak eléréséig, a kizsákmányolók feletti teljes győzelem biztosításáig.

Dolgozó tömegeink forradalmi megvalósításait ma biztosítja a népi demokrácia, a proletárdiktatura formája, amelyben a vezető szerep a marxista-leninista Párté. Egyike ezen fontos megvalósításoknak kormányunk nemzetiségi politikája, amelyet a lenini-sztálini Bolsevik Párt nemzetiségi politikája alapján folytatunk. Ez a helyes politika járult hozzá a román nép és az együttélő nemzeti-

Nógrádi Sándor altábornagy, a Magyar Dolgozók Pártja K. V. tagjának beszéde

Tisztelet ünneplő közönség!

Kedves barátaim!

A múlt év március 15 óta a felszabadult magyar nép, centenáriumi megemlékezéseivel nyomon követte a száz év előtti forradalom nagy eseményeit, tanujelét adva annak, hogy lángolóan él benne a nagy szabadságharc emléke és tanítása.

Igy jutottunk most el Aradhoz, a bukása ellenére is dicső Szabadságharc végállomásához, ahol már nem Kossuth hős honvédeknek puskái és ágyúi ontották az igazság ítéletét, a nép zsarnokaira, hanem a bécsi császári kamarilla bosszúvágytól megitta-sodott véreibe iltek törvényt a szabadságharc kiváló fiai, 13 magyar tábornok felett és ontották ki vérüket.

Aulich Lajost, Damjanich Jánost, Nagy Sándor Józsefet, Vécsey Károlyt, Török Ignácot, Lahner Györgyöt, Knézich Károlyt, Pöittenberg Ernőt, Leiningen Károlyt, Kiss Ernőt, Schweidel Józsefet, Dessewffy Arisztidet és Lázár Vilmost gyászolta akkor nemcsak a magyar nép, hanem az egész haladó Európa, mert a magyar Szabadságharc bukása akkor hosszú időre Európa szabadságszerető népeinek a vereségét is jelentette. A magyar nép azóta is kegyelettel őrködik a 13 aradi vértanu emléke felett.

Ma, 100 év után, itt együtt emlékezünk meg róluk, a szövetséges magyar és román nép képviselői. Felhasználom az alkalmat arra, hogy a magyar nép forró testvéri üdvözlését tolmácsoljam Románia népének és köszönetet mondjak a Román Népköztársaság kormányának azért a szeretetért és gondoskodásért, amellyel lehetővé tette az aradi emlékünnepegy megrendezését. Összekötnek bennünket ebben a megemlékezésben nemcsak közös jelenünk, hanem a közös ellenség ellen folytatott multbani küzdelmeink hagyományai is.

Száz évvel ezelőtt is felvetette a történelmi fejlődés az együttműködés kérdését, hogy miként egykor Budai Nagy Antal felkelő seregében egymás oldalán harcolt a közös ellenség: a nagybirtokos nemesség és a harácsoló püspökök ellen a magyar és a román jobbság, úgy 1848—49-ben is együtt küzdjenek a felszabadulásukért a közös ellenség: a Habsburg császári és orosz cári reakció és hazai szövetségesei ellen.

ségek közös forradalmi harcának győzelméhez, hazánk és az összes dolgozók hazája felvirágoztatásáért.

Ugyanekkor egyre jobban össze forr a román-magyar barátság. A Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság közötti barátság meghaladja a testvériség egyszerű megnyilvánulásait ezen országok között. Ez a barátság azon forradalmi tradíciók megértésén és továbbfejlesztésén alapszik, amelyek az 1848-ban az iszlazi mezőn, Budapesten és Bálázsfalván megszüvegezett pontok alapján indultak el. Ennek a barátságnak alapja, hogy mindkét népet a dicső Szovjet Hadsereg szabadította fel. Ennek a barátságnak alapját Kommunista Pártjaink áldozatai, harcai, sikeres erőfeszítései és kiélezett ébersége képezik. Ennek a barátságnak alapja az a tény, hogy fel kell számolnunk a kizsákmányolás

minden formáját, amelyek az együttélő népeket egymás ellen uszító politikának valódi okai.

Ezen az uton határozottan megyünk előre. A román és a magyar nép forradalmi vívmányait a munkásosztály vezetőserepe biztosítja mindkét országban, biztosítja ezeknek a forradalmi vívmányoknak megőrzését a szocializmus és a béke erőinek világszerte való növekedése és főként lenini-sztálini Párt által vezetett nagy Szovjetunió léte és hatalmas ereje, az a Szovjetunióé, amely a népek szabadságáért, a szocializmusért harcoló szocialista front vezető ereje.

Ezután ismét Muresan Ioan a városi ideiglenes bizottság elnöke lépett a mikrofon elé.

— Nográdi Sándor elvtársé a szó! — mondotta, majd általános figyelem közepette kezdte beszédét a magyar honvédelmi miniszter-helyettes.

A két nép legjobb fiai, egyfelől Kossuth, Petőfi, Tánicsics, másfelől az 1849-iki debreceni országgyűlés román nemzetiségű képviselői, valamint Bălcescu, igyekeztek megvalósítani a két nép közös harci frontját. Felismerték, hogy a két nép nem egymás ellenére, hanem csak egymással szoros harci szövetségben vívhatja ki szabadságát, csak úgy, hogyha a sovinizmus felszámolásával „rendezik végre közös dolgukat” s egyesült erővel szállnak sikra a „Szent Szövetség”-re támaszkodó, „divide et impera” politikájával a két népet szembeállító, s mindkét nép nyakára egyaránt jármot készítő Habsburg reakció és belső szövetségesei ellen.

Felmerült annak a gondolata is, hogy Avram Iancu csapatai a honvéd sereggel egységesen vonulnak fel a feudális hódító hadak ellen.

A szabadságharc bukása, — amelyben nagy része volt Görgey sorozatos árulásának és a belső bitangok aknamunkájának — akadályozta meg, hogy a magyar-román „megbékélési tervzetnek” katonai együttműködéssel való megpecsételése, Bem tábornok és Avram Iancu seregeinek egyesülése, valósággá váljon. Bălcescu, amikor jogos bizalmatlansággal nézte a magyar kormány ingadozásait a nemzeti egyenjogúság kérdésében és keményen kiállt a románok teljes nemzeti szabadsága mellett, az akkori történelmi helyzetnek megfelelően felhívta a román népet, hogy „a szabadságot csak a magyarok segítségével vívhatjátok ki.” Bălcescunak ez a felhívása tanubizonyosága annak a hajthatatlan forradalmi készségnek és szabadságszeretetének, amely a román népben él. A magyar szabadságharcra összefolyt az erdélyi románság szabadságharca. Bukása mindkét nép gyászát jelentette, és mindkét nép sorsát pecsételte meg.

Hosszú évtizedeken át nehezített rájuk újra a monarchista, klerikális reakció, majd később a magyarokra a horthizmus barbár fasiszta diktatúrája, a románokra saját burzsoáziajuk és bojárjaik állati terrorja.

Ebben a 48—49. utáni sötét korszakban a reakció mindkét oldalon elkövetett mindent, hogy kioltja a közös, haladó hagyományok emléket a két nép tudatából és a nemzeti gyűlölködés szításával szembe állítsa őket egymással. Céljuk az

volt, hogy a magyar és a román nép ne az ország belsejében, a kizsákmányolóknak, hanem a másik elnyomott szomszéd népben keresse az ellenséget:

Hitler magyar és román helytartói Erdély kérdésének allandó naprendentartásával még tovább fokozták az ellentétet a két ország félrevezetett lakossága között, hogy annál könnyebben hajthassák mindkét népet, Hitler oldalán, a fasiszta háború vágóhídjára.

Felszabadulásunkkal a lenini-sztálini politika diadalával a nemzeti kérdésben egyszersmindenkorra végeszakadt a magyar és román nép közötti, mesterségesen szított áldatlan harcnak. A Szovjetunió dicső hadseregének, a német fasizmus és csatlósai felett aratott világraszóló győzelmé lehetővé tette, hogy a két nép Kommunista Pártjainak, Rákosi Mátyás és Gheorghiu-Dej elvtársak vezetésével leszámoljon a feudális és kapitalista reakcióval, az áruló Hám Jánosok és Saguna Andrások utódjaival, a Mindszenttyekkel és más népellenségekkel, akik egymás ellen uszították népeinket.

A Szovjetunió győzelme a fasizmus erői felett nemcsak nemzeti szabadságunkat hozta meg, nemcsak szocialista fejlődésünk feltételeit teremtette meg, de kibékített, összefűzött, szövetségesekké és testvérekké tett bennünket minden időkre.

Nincs többé ellentét magyar és román között. Nincs többé Erdély kérdése, vagy rendezetlen határkérdés köztünk.

Mi soha nem felejthetjük el, hogy mennyi szenvedésnek volt kútforrása mindkét oldalon a nacionalizmusnak, a nemzeti gyűlölködésnek az a mérge, amelyet a reakciós uralkodó osztályok évszázadokon át népeink lelkébe csöpögtettek. Mi soha nem felejthetjük el, hogy a sovinizmus segítségével kovácsolták szorosra rabláncainkat a multban az ezrholdások és a kapitalisták. Soha nem felejthetjük el, hogy elődeink és a Szovjet Hadsereg hős katonáinak tiszteletére vére hullott

azért, hogy végre szabadok legyünk és méltó helyet foglalhassunk el a népek nagy békétáborában, amelynek élén felszabadítónk, védelmezőnk és szocialista jövőnk letetemes: — a hatalmas Szovjetunió áll és amelyet a népek bölcs és szeretett vezére, Sztálin vezértábornagy irányít.

Bennünket, magyarokat és románokat elválaszthatatlanul összeköti népeink szabadságának, függetlenségének, békéjének és szocialista jövőjének a közös védelme, egy frontban a többi népi demokratikus államokkal, a hatalmas Szovjetunió segítségével és vezetésével. Elválaszthatatlanul összeköti bennünket nagy példaképünk, a Szovjetunió iránti hálánk és ragaszkodásunk.

A 48-49-es szabadságharc tanulságai figyelmeztetnek bennünket a fokozott éberség és a kérlelhetetlen harc szükségességére, a forradalom árulói, a belső bitangok ellen. Amíg léteznek maradványai a szétvert reakciónak országainkban, s amíg az árulók támogatásban részesülnek az imperialisták részéről, addig nemcsak, hogy nem lankadhat, hanem fokozódnia kell a megsemmisítő harcnak ellenük. Ahogy elődeik a szabadságharc idején a Habsburgok véreskezű uralmának minden szolgálatra kész támaszai voltak, úgy a mai belső bitangok az imperialista háborús gyújtogatók szolgálatában állnak, hogy aláássák és gazdáik segítségével megdöntsék a nép uralmát, hogy visszahelyez-

zék népeink nyakába a szolgaság jármát és az imperialista hiénák gyarmatává tegyék virágzó, szabad hazánkat.

Magyarországon Rajk-Pálfi áruló bandáját készítették elő az amerikai-angol imperialisták, a fasiszta kakadu Tito és cinkosai segítségével, a nép hóhéranak szerepére. Ilyen Rajk-fajta fasiszta diktátorjelöltek aknamunkájának útján gondolták a washingtoni háborús kalandorok aláásni más népi demokratikus államok erejét is. De tévednek a Wall-Street hiénái, ha azt hiszik, hogy kémeik, diverzán-saik és klerikális ügynököik áskálódása vagy saját gyengeségüket eláruló, demokráciellenes és háborús pánikra spekuláló hírverésük a legcekélyebb mértékben is kérdésessé tudná tenni a néphatalom szilárdságát a népi demokratikus országokban. Ez hiú ábránd. De minthogy mi tudjuk, hogy kalandorokkal van dolgunk, akik világszerte törekvéseik megvalósulásáért annál kétségbeesettebb eszközökkel harcolnak ellenünk, minél távolabb esnek a siker lehetőségétől, résen kell, hogy legyünk és résen leszünk a jövőben is.

A hatalmon levő és hatalmával élni tudó magyar nép kemény kézzel torkonragadta Rajk áruló bandáját és törvényt ült felette. És törvényt fog ülni a jövőben is mindenki felett, aki kezét mer emelni a nép szent jogaira, amiért éltek és haltak, a 48-as szabadság-

harc hősei és vérüket ontották a szovjet nép hős fiait. De törvényt ült a magyar nép, a nagy békétábor nevében, Tito és cinkosai és washingtoni gazdáik felett is. Róluk is lehullott az álarc. És ahogy csődöt mondott az atomenergiával való zsarolásuk politikája, úgy csődöt mondott és kártyavárként omlott össze az az aljas tervük is, hogy elszakítsák a népi demokratikus államokat a Szovjetuniótól és faltörő kost csináljanak belőlük a béke hatalmas őre, a szocialista Szovjetunió ellen.

Gyngül a háborús uszítók táborra és erősödik a népek békefrontja, amelyben felszabadult népeink, szabadságharcos elődeik emlékéhez méltóan harcolnak az igaz ügyért és bevehetnek szklavárat alkotnak a béke frontján minden imperialista armánykodással szemben.

Arad ma 100 nehéz év után szemtanuja a nép győzelmének a zsarnokság felett. Szemtanuja a megbont hatatlan román-magyar testvériségnek. Szemtanuja a szocializmus építésének és nem messze az az idő, amikor szemtanuja lesz a lenini-sztálini zászló alatt kivívott szocializmus végső győzelmének. Ez a fejlődés vastörvénye, amit sem külső, sem belső ellenség megváltoztatni többé nem tud.

Az aradi vértanúk halálának századik évfordulóján fogadjuk, hogy továbbra is hűek leszünk azokhoz a magasztos eszmékhez, amelyekért életüket adták.

elvtárs éltetésekor a tömeg percekig ütemesen kiáltotta: Sztálin... Sztálin... Sztálin! — ezzel jutlatva kifejezésre azt a törhetetlen szeretetet, amelyet a népek nagy tanítója iránt érez. Zugó éljenzés, az őszinte lelkesedés érzése hullámzott végig a tömegen és a forradalmi hadsereg 13 tábornokának legyilkolása évfordulója a román-magyar barátság demonstrációjává vált.

A beszédek elhangzása után Vartejeanu Ioan, az aradi Allami Román Színház művésze román nyelven meggyőző erővel szavalta el Petőfi Sándor „Akasszátok fel a királyokat!” című költeményét, majd Zala Béla szavalóművész, dinamikus erővel művészi átéléssel és kifejező erővel szavalta el Hajdu Zoltán „Október 6-ra az aradi tizenháromnak” című költeményét. Ezután a „Vörös Lobogó” gyár vegyes kara három dalt énekelt, majd megkezdődött az emlékoszlop megkoszorúzása. Elsőnek a Román Népköztársaság kormányának koszoruját helyezték el, majd a Magyar Népköztársaság, utána pedig a bukaresti magyar követség vitte koszoruját az emlékoszlophoz. Ezután az M. N. Sz. Központi Bizottsága, a külföldi kapcsolatok ápolására alakult román intézet, a Román Munkáspárt aradmegyei bizottsága, a város ideiglenes bizottsága, a Megyei Szaktanács, a CFR szektor, a CFR szakszervezet, az Allami Román Színház, a „Vörös Lobogó” gyár, a „Vörös Triko”, a „December 30” gyár, majd a gyár dolgozói járultak hatalmas koszorúkkal az emlékoszlophoz. Földmives dolgozók vitték az Ekésfront nagy koszoruját, majd közvetlenül ezután színpompás népviseletbe öltözött falusi dolgozóasszonyok vitték az UFDR nagyméretű koszoruját. Ezt követték a megyei ideiglenes bizottság, a „Comcar”, az aradmegyei magyar dolgozó falusiak, a „November 7”, az UTM és a „Muresul” és még számosan. A küldöttségeken kívül a lakosság köréből rengetegen helyeztek el virágcsokrokat. Végülis a szürke gránitoszlopot valóságos virágerdő borította.

A koszorúk letétele után véget ért a mindvégig emelkedett hangulatú ünnepély.

Délután a magyar kormányküldöttség és a román delegáció tagjai meglátogatták a kulturpalotai muzeumot, este pedig a marosvásárhelyi Székely Színház diszeldadásán vettek részt, amikor is a „Bánk Bán” című tragédia került színre.

Kacsó Sándor:

„Éljen a békéért küzdő népek megbonthatatlan testvérisége”

A nagyhatású beszéd után Kacsó Sándor, a Magyar Népi Szövetség elnöke szólott és a többek között a következőket mondotta:

Elvtársak! Testvérek! Pár nappal ezelőtt a békéért folyó küzdelem nemzetközi napját ünnepeltük. A történelmi fejlődésért, az emberi haladásért harcoló és dolgozó erők ezen a napon mozgósították a világ minden részén és minden nyelven az emberek százmillióit, a háborús uszítás, a háborús készülődés ellen, amellyel a haladás ellenségei a történelem kerekét elakasztani, vagy éppen visszafordítani szeretnék.

Ma, október 6-án az aradi várancsrhordt Veszthelyén gyűltünk össze. Egy évszázaddal ezelőtt ezen a helyen olyan háborúban győztes önkény ülte a maga véres győzelmi torát, amely az akkori haladó forradalmi gondolatot eltiporta és a szabadságukért felkelt népeink magasztos harcát véres megtorlásba fullasztotta.

Kacsó Sándor ezután beszélt a közel egy évszázad közös megpróbáltatásairól és hangsúlyozta, hogy közel egy évszázad kellett ahhoz, hogy a Szovjetunió segítségével kiemelkedjünk az elnyomatás politikai, gazdasági és társadalmi mélységiből és rátérhessünk a fejlődés útjára. Beszélt arról, hogy a fejlődés legfőbb ereje, legnagyobb biztosítéka és legélesebb harci fegyvere is a béke. És tudjuk azt is, hogy

ezzel a fejlődéssel szemben a belső ellentéteitől kikezdett és felbomló kapitalista rendszer egyetlen megmaradt fegyvere a háborús uszítás.

Beszélt a magyar forradalom bukásáról és rámutatott, hogy a reakció összefogó ereje sem lett volna elég a zsarnokság győzelméhez, ha a reakció nem tudja kihasználni az 1848-49-es forradalom belső ellentmondásait és gyengeségeit. Petőfi Sándor éles és haragos figyelmeztetése a belső bitangok ellen önmagában még nem számolhatta fel a nagybirtokos, nemesi arisztokráciát, amely a Ham János bíboros érsektől vezetett egyházi reakcióval összefogva belülről bomlasztotta az ellenállás erőit. Kétségtelen az is, hogy a szabadságharc bukásának egyik jelentős oka, a nemzetiségi kérdés megoldatlansága és hibás kezelése volt. A polgári nacionalizmus mérgező elemeit részben már magában hordozó magyar forradalmi kormány nem ismerte fel idejében a kérdés forradalmi jelentőségét.

A továbbiak során Kacsó Sándor hangsúlyozta, hogy a marx-lenin-sztálini tudomány kiküszöbölte a polgári forradalmak belső gyengeségeit és ellentmondásait, megteremtette a szocialista forradalom szer-

vező és irányító élgárdáját, a proletár nemzetköziség alapján álló Kommunista és Munkáspártokat. Pártunk a Román Munkáspárt — mondotta — Népköztársaságunk vezetőereje a lenini-sztálini tanítás szerint a szocializmus építő tényezői közé iktatta a nemzetiségi kérdés megoldását is és ezzel ezt is népeink harci egységének testvériszövetségének nagy erőforrásává tette. Népeink pedig megtanultak élni azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a Szovjetunió dicsőséges hadereje felszabadulást biztosított számukra.

Beszéde befejező részében Kacsó Sándor hangsúlyozta, hogy ma még szilárdabban, egységesebben sorakozunk fel a munkásosztály élgárdája a dolgozók forradalmi erejét szervező és harci irányító marx-lenin-sztálini pártok mögé. Fokozott éberséggel vigyázzunk harci sorainkra, vigyázzunk a forradalmi ideológia tisztaságára és következetességére, s a népi demokrácia többi államaival együtt megbonthatatlan egységbe tömörülünk a békéért folyó nagy küzdelem vezetője, a hatalmas Szovjetunió és lángeszű irányítója, Sztálin vezértábornagy mögé. Beszédét így fejezte be: „Éljen a békéért küzdő népek megbonthatatlan testvérisége!”

Az emlékmű megkoszorúzása

Az elhangzott beszédek a hatalmas tömeg leirhatatlan lelkesedéssel fogadta és közben éltette

a román-magyar barátságot, a Szovjetuniót és a népek nagy vezetőjét Sztálin elvtársat. Sztálin

A veretlen Indagrara és Tricolor vezetnek a kerületi bajnokságban

Az őszi kupabajnokságban szerdán lejátszott Indagrara-SSCA mérkőzés után az Indagrara és a Tricolor veretlenül, egyforma pont számmal és gólaránnyal vezetnek. A sorrend a következő:

Indagrara	4	4	—	—	18	3	8
Tricolor	4	4	—	—	12	2	8
Hadsereg	4	3	—	1	10	6	6
AMTE							
Vörös Lob.	4	2	—	2	17	6	4
FÉMTE	4	2	—	2	4	8	4
Banatul	3	1	1	1	5	8	3
SSCA	4	1	—	3	10	11	2
Teba	4	—	2	2	4	18	2
Transilvania	4	—	1	3	2	14	1
SFP	3	—	—	3	4	10	—

Hírek a tornászok köréből

A SZEPTEMBER 10-IKI aradi női tornászbajnokság során Hoffmann Ági 37.05 ponttal második lett és nem harmadik, mint ahogyan a versenyen tévesen hirdették. Az első három helyes sorrendje egyébként a következő: 1. Mandl Elly 37.08 pont, 2. Hoffmann Ági 37.05 pont, 3. Váradi Florica 36.36 pont.

A NAGYSZEBENI bemutatón az aradi Váradi Florica korlátgyakorlata közben karrándulást szenvedett, de gyakorlatát kifogástalanul végigcsinálta és csak azután jelentkezett orvosi segílyre. Könnyebbtérmetű karrándulása már mulóban van.

OKTÓBER hónap második felében vagy november elején Aradon vendégszerepel a budapesti Vasas kitűnő férfi és női tornászcsapata. A budapesti tornászok szereplése elé sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

ÜGYELFTES GYÓGYSZERTÁRAK:

PÉNTEK: 3 számú állami gyógyszer-tár (Eminescu ucca), 4 számú (hegy-aljai villamosállomásnál), 7 számú (Uj aradon).

Sikeresen folyik az ujitó mozgalom Georgiában

Georgia több ipari üzemében bemutatott a termelés tervszerűsítésére vonatkozó ujitásokat. Ezek az ujitások teszik lehetővé a munka termelékenységének fokozását, a minőség javítását és a nagy anyagmegtakarítást.

Tehibulszk és Tovarcelszk bányáiban eddig negyvennél több

olyan ujitást vezettek be, amelyekkel évi 4 millió rubel megtakarítás érhető el.

Kahadze, Chirealavili, Ghorgabjeni és más ujitók javaslatainak alkalmazása folytán a kutajissi selyemkombinát több, mint 800.000 rubelt takarított meg.

SPORT

Vasárnap az UTA stadionban:

Fél 3 órakor SPARTA—TRAKTOR női kézilabdamerkőzés, 4 órakor UTA—AURUL kupabajnoki futballmérkőzés

Az országos kézilabda szövetség elismerésreméltó, áldozatkész kezdeményezése folytán az aradi sportközönségnek vasárnap rendkívül érdekes, nagyvonalú kézilabda mérkőzést lesz alkalma megtekinteni: a medgyesi Spárta és a brassói Traktor női kézilabda csapatai Aradon tartják meg a RNK női kézilabda-kupadöntőjét. A két kiváló együttes összecsapása minden bizonnyal azt eredményezi majd, hogy ez a sportág népszerűségben növekedik Aradon.

Ez a nagyszerű kézilabda mérkőzés nyitja meg az UTA stadion vasárnapi programját és ezt követőleg, 4 órai kezdettel játszik majd le az UTA—Aurul (Brád) őszi kupabajnoki meccset. A brádi csapat nem lebecsülendő ellenfél és a versenyben levő UTA játékosai bizonyára teljes erőbedobással küzdenek a mérkőzésen is, hogy bebiztosítsák első helyüket a kupabajnokság csoportjában és jó pontokat szerezzenek a CFR-el folytatott versenyben.

Az AMTE Vörös Lobogó tornászai és birkozói pompásan szerepeltek Nagyszebenben

Az Október 2-iki Nemzetközi Béke-nap alkalmából Nagyszebenben hatalmas arányú sportünnepeket rendeztek, amelyen a szebeni sportolókön kívüli aradi, kolozsvári és brassói tornászok, birkozók és más sportolók vettek részt. A bukaresti testnevelési és sport szervezet rendelkezésére a bemutatón Aradról az AMTE Vörös Lobogó tornászai és birkozói rajoltak és pedig a férfi tornászok közül Botez Mihai, Balint Eugen, Dema Gheorghe, Béres Mihály, Tarkó István, Szomorú László, a női tornászok közül Mandl Elly, Hoffmann Ági, Hoffmann Éva, Váradi Florica, Siclovan Maria, Diennes Ágnes, Ratiu Ecaterina és Novac Eleonora. Résztvett ezeken kívül az AMTE Vörös Lobogó jóképességű versenyzőiből álló birkozócsapata is.

Bár a sportolók 10 óras fárasztó autót után érkeztek meg Nagyszebenbe, még szombat este versenybe

álltak és úgy a férfi, mint a női tornászok hatalmas sikert arattak. Másnap folytatódott a tornászbemutató, valamint a birkozóverseny és ez utóbbi során az aradi birkozók 6:0 arányban győzték le a szebenieket, 3:3 arányban mérkőztek a kolozsváriakkal. A tornászok vasárnap is nagy teljesítméssel mutatták be gyakorlati feladatokat, amelyeket este reflektorfénnyel folytattak. A bemutatókat pompás felvonulás zárta le, majd ezt követőleg az Országos Szakszervezeti Tanács küldötte meffatta a sportolók előtt a nap jelentőségét és további munkára buzdítva a sportolókat, az aradiakat állította példaképpen eléjük. Az aradi sportolók csapata kitűnő teljesítményével megnyerte a nagyszebeni TSB (testnevelési és sportbizottság) által felajánlott értékes serleget.

BOTEZ MIHAI
levelező.

Apróhirdetés

MEGBIZHATÓ főző mindenest két személyhez azonnalra felveszek. Köztársaság útja 84, II. em.

SZŐLŐDARÁLÓ eladó. Radna, Aradului ucca 429. 4683

RÁDIO Telefunken 4+1 lámpás eladó. Cím a kiadóban. 4684

KISEBB ház megvételre kerestetik. Címetek „Ház” jellegű a kiadóba.

ELVESZETT Götz Adalbert, Borta és László élelmiszerrjegyei. Érvénytelen. 4686

BOROSHORDÓ 400 literes, jó állapotban. eladó. Barittu 19, özv. Knapp Károlyné. 4687

MASSZIV fekete füstöltölgy ebédelő alkalmi áron eladó. Cím a kiadóban. 4688

MEGBIZHATÓ, tiszta bejárónő heti háromszori bejárásra felvétetik. Murcsanu 4, ap. 1. 4689

IRÓASZTAL, könyvszekrény, székek eladók. Cosbuc 4. Lépniker.

VESZÉK ágytakarót, abroszt, függönyt, sezlontakarót. Címetek a kiadóba. 4691

RÖVID bécsi zongora és pianino kifogástalan állapotban eladó. Faix, Grigore Comsa 25. 4692

VILLANYPATEFON erősítő be rendezéssel eladó. Brumarel 12—14. 4693

VESZÉK ócska diványokat, matraccokat, Weiszné, Köztársaság útja 26, udvarban. 4694

ELVESZETT Zujev Iosif és Elena élelmiszerrjegyei. Érvénytelen.

GYERMEK sportkocsi eladó, vagy mélykocsival elcsereleiném. Köztársaság útja 83, I. em., ap. 21.

MAGÁNOS személyhez házvezetőnőnek ajánlkozom. Esetleg könnyebb mindenek munkára. Eminecu 4. 4697

VILLANYPATEFON erősítővel, dinamikus hangszoróval, dobozos eladó. Russu Sirianu 3, ap. 1.

SZOBAS, konyhas házat megvételre keresek. Traian Vatian 7.

TELJESEN rossz szőnyeget, pokrócot magas áron veszek. Ep. Radu 7, Guba. 4650

KÉT MINDENES leány felvétetik azonnalra. 1500 lej havi fizetés és teljes ellátással. Bora vendéglő, Frimu ucca 1. 4670

Az Állami Könyvkiadó kiadásában magyar nyelven megjelent

AZ ÁLLAMI TERV

Tartalmazza Gheorghiu-Dej, első miniszterelnök helyettesnek a törvényjavaslat benyújtásakor a Nagy Nemzetgyűlés előtt elmondott beszédét, a képviselők hozzászólásait és a törvény teljes szövegét. Magyar-ábrákkal és grafikonokkal.

Ára 20 lej

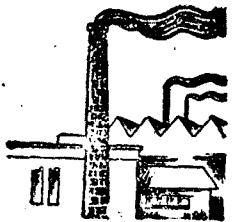
Kapható minden könyvesboltban. Póstán is megrendelhető **Centrul de Difuzare a Cărții Cluj, str. Horia 8 cimen.**

Az „Állami Sorsjáték”

értesíti vevőit, hogy, eladásra bocsájtotta a 45-ik sorsjáték II-ik osztályának sorsjegyeit. Huzás október 19 és 20-án. Aki az I. oszt. huzásnál elmulasztotta megvásárolni sorsjegyet, az a II-ik osztályon bármely fiókunknál megvásárolt sorsjeggyel játszhat.

Megnyílt a Téba-gyár kiállítása, amely a minőség megjavításának szolgálatában áll

Ez a kiállítás jó eszköz arra, hogy hibáinkból tanuljunk — mondotta Török Anna hitünetelt élmunkásnő

Az aradi Téba-gyárban kedd délután a munkaidő után nyitották meg a kulturteremben azt a kiállítást, amelynek feladata, hogy a gyár termelvényeinek minőségi javítását eredményezze. A gyár dolgozói nagy érdeklődéssel fogadták a kiállítást, amely bemutatta az egyes munkaosztályok teljesítményeit.

Minden egyes tagozat kiállította a selejtes áruit is, valamint egy vörös táblán ismertették a munkában kitűnt dolgozók neveit, egy fekete táblán pedig azok nevei szerepeltek, akik a munkában gyenge eredményt értek el.

— Ez a kiállítás a legjobb eszköz arra vonatkozóan, hogy hibáinkból tanuljunk — mondotta Török Anna kitüntetett élmunkásnő.

A kiállítás nagyon tanulságos és érdekes. A konfekciós osztály vörös táblájának élén Galut Paraschiva áll, a fekete táblán viszont Káposztai Eliz vezet. Itt a legkülönbözőbb, hibásan készített áruk láthatók: görbén varrt galléru, elszabott ingek. Másutt pecsétes, piszkos, hibás nyomású az áru, mindmennyi hanyagságból származó selejt. A szövődében a fekete táblán Pál István (22.60 százalék), Siancu M. (10.63 százalék) és Kovács Ilona (9.35 százalék) vezetnek a selejtes munkában.

— Iskola számunkra ez a kiállítás — mondja Markovics Julianna élmunkásnő, a III osztályu „Munkaérdemrend” tulajdonosa, — ebből tanuljuk meg hibáink megismerését, megtudjuk, hogyan dolgozzunk, hogy a termelvények minőségét is megjavíthassuk.

A kiállításon szerepel a temesvári Teba-fonóda is, valamint kiállították a technikusok és munkások hanyagságából eltört, megrongálódott géppalkat-

részeket, fogaskerekeket és másokat. A fegyelmezetlenek fekete táblájának élén Dumbravan Petru, Antal Péter, Lazar Alexandru és Draucean Petru nevei szerepelnek.

A kiállítás megnyitását követően a számos munkáson kívül résztvettek a pártsektor és a szakszervezeti bizottság képviselői, a gyár vezetői, valamint a temesvári Teba-gyár munkásküldöttsége. Felszólalt Mamedov igazgató elvtárs, Brimbram elvtárs a Román Munkáspárt negyedik szektor képviselőjében és Erdődi elvtárs a gyári szakszervezeti bizottság nevében, valamennyien hangsúlyozták az áru minőségének feljavításáért folytatott küzdelem fontosságát. A temesvári Teba-fonóda munkásainak képviselőjében Knepfel elvtárs köteleztetteget vállalt, hogy az aradi gyárat a minőségű fonállal látják el. Ezután több munkás és technikus vállalt konkrét kötelezettséget az áruminőség feljavítására vonatkozólag.

A „Szikra” állami gazdaságban is minden készen áll az őszi vetési kampány sikeres teljesítésére

Állami gazdaságainknál mezőgazdaságunk szocialista szektorának példamutatásként kell állniuk munkájukkal a dolgozóparasztok előtt, a mezőgazdaság magasabb fokú termelésében. Az állami gazdaságoknak kell bizonyítaniuk, hogy mit jelent nagy területeken gépekkel dolgozni és nemesített vetőmaggal hogyan lehet a mezőgazdasági termékek emelését növelni.

A „Szikra” állami gazdaság is példamutatásként áll a dolgozóparasztok előtt. A gazdaság munkásai minden előkészületet megtettek az őszi kampány sikeres teljesítésére. A „Szikra” állami gazdaság a mezőgazdaságon kívül állattenyésztéssel is foglalkozik. A baromfiudvaron több mint kétezer rode-izland tyúk és kakas haogskodása veri

fel a csendet. A mezőgazdasági munkák jó mentel mellett, a gazdaságban nagy gondot fordítanak a munkások lakásvizonyainak megjavítására. Ezt bizonyítja Oláh János, a gazdaság öre, aki beszélgetés során legfőbb problémáját tartja bejelenteni: „*új lakásba költöztem*”. De erről beszél Serban János is, aki április óta dolgozik a gazdaságban mint állami kocsis. Ma már Serban családjával együtt beköltözik a gazdaság új lakásába és gyermekei a gazdaság iskolájában tanulnak, míg a kisebbek a gyermekotthonba kapnak elhelyezést. Még nem is olyan régen, — mondja Serban János — mint elnyomott senkik, teljes erőből az urakat szolgáltuk, egészségtelen, piszkos lakásokban laktunk, gyer-

meink pedig tudatlanok maradtak. Ma öt gyermekemről az állami gazdaság gondoskodik és úgy az iskolásgyermekeim, mint a kisebbek a napközi otthonban kapnak ellátást, mindzt a Párt gondoskodásának köszönhetjük.

A gazdaság jó munkáját nagyban eredményezi az együttműködés a vezetőség és a munkásság között. A gazdaságban minden héten szakszervezeti gyűlésen közösen vitatják meg a gazdasági munkákra vonatkozó feladatokat és minden munkás öntudatosan fogja meg ezt a problémát és így is dolgozik.

A „Szikra” állami gazdaság dolgozói napról-napra bizonyítékokkal mutatják meg dolgozóparasztjainknak állami gazdaságunk belső életének fejlődőképességét.

„Nem akarunk soha többé az imperialisták eszközei lenni!”

— Az UFDR asszonyai a békéért —

Az UFDR a „Béke Nemzetközi Napját” a „Nicolae Bălcescu” Népi Atheneumban nagygyűlés keretében ünnepelte meg.

Drăgan Elena szervezési felelős nyitotta meg a gyűlést és 14 elvtársnőt ajánlott a díszelnökségbe. Rámutatott arra, hogy ezek az elvtársnők milyen szép munkát végeztek a Nőszövetségben.

Ezután Oarcea Magdalena románul és Papp Franciska magyarul ismertette a nap jelentőségét. A gyűlés résztvevői szünni nemakáráon éltették a Szovjetuniót, a béke legfőbb örét és annak bölcs vezetőjét, Sztálin elvtársat, a népek igaz barátját.

A hozzászólásokra többen jelentkezték, így Deac Silvia beszélt az árvák nevében, rámutatott arra, hogy a népi demokráciában minden szegény gyermeknek is megvan a lehetősége, hogy tanulhasson. Ő is — mondja — nagyon sokat köszönhet a Román Munkáspártnak, mert hozzásegítette, hogy Zérindról bejöhessen Aradra tanulni és itt a leg-

jobb ellátásban részesül. Azzal kívánja meghálálni a sok jót, hogy vigyázni fog holmijára, könyveire.

Románé a deportáltak nevében elmondta, hogy mennyi szörnyűségen mentek keresztül a fasizta háborúban és a hitlerista hordák hogyan deportálták férjét is.

Beznea E. iskoláslány arról beszélt, hogy milyen félelemben és reszketésben éltek anyjával, mert apját már akkor elhurcolták és hogy csak a hős felszabadító Szovjet Hadseregnek köszönhetik életüket. Ivasiu elvtársnő a „December 30” gyár élmunkásnője kötelezettségét vállalt, hogy még jobban növeli termelését és ezzel erősíti a béke táborát. Kilczheimér Magda, a német munkásnők nevében beszélt és többek között ezeket mondta: „Mi német nők és anyák tiltakozunk a háború ellen. Nem akarunk soha többé az imperialisták eszközei lenni és harcolunk a béke fenntartásáért!” Lovar Eszter négy-

gyermekes anyja, aki férjét a háborúban veszítette el, harcolni fog a békéért, mert nem hajlandó meghezen felnevelt gyermekeit ágyútölteléknek dobní az imperialista háborús uszítók érdekeiért. Még sokan szólaltak fel hasonló értelemben, a kik mind a békéért harcolnak és szavaikból gyűlölet csendült ki a háborúra uszító imperialisták iránt.

A gyűlés végén átvették a IV. körzattól a verseny-vándorzászlót, amely két évig volt ott és a II. körzetnek adták át. Ennek titkárnője ígért tette: még jobban dolgoznak, hogy megörzözhessék ezt a zászlót. Kiosztottak még ajándékkönyveket a legjobb levelezőknek, akik úgy mennyiségi, mint minőségi szempontból a legjobban dolgoztak.

A gyűlést az UFDR kultúr csoportjának műsora zárta le. Ennek hiányossága az volt, hogy nem volt megfelelően összeállított programja.

Aradi Anna
UFDR levelező

Üzenet levelezőinknek

VIDICAN IOAN II. BORGSEJENŐ. — Köszönet bőséges és jó tudósításaiért, s ha egynehányat helyszüke miatt kellő időben nem közölhetünk és ezáltal elvesztik időszerűségüket, azért felhasználjuk munkánk során adatait. Kérjük, hogy továbbra is ilyen szorgalommal támogasson bennünket

NAGY JÁNOS és BIEDEL ISTVAN Téba-gyári levelezőink az ujaradi állami gazdaságban történt önkéntes munkálatokról számoltak be levelükben. A cikkből hiányzik az elért eredmény. A szerszámjavító csoportok működését a falvakban a dolgozók politikai szemmel nézik és így kellett volna az elvtársaknak megírni cikküket. Kérjük ilyen szempontok figyelembevételével további leveleiket.

SCHWARCZ ERZSEBET borosbesési levelezőinknek üzenjük, hogy „Akik kiténtek a cséplési időszakban” című levélben hibát volt az, hogy csak sok nevet sorol fel, de nem írja meg, hogy munkájuk során milyen módszereket használtak. Ez tanulságul szolgálna a többi cséplésnél dolgozó elvtársaknak. A kitűnt dolgozók népszerűsítéséhez nem elegendő a nevüket felsorolni, hanem rá kell mutatni arra, hogy mivel tündek ki. Kérjük legközelebbi alkalommal pár szóval mutasson rá ezeknek az elvtársaknak pártmunkájukra és szakszervezeti tevékenységükre is.

NAGY KÁROLY levelezőnk felkérjük, fardjon fel szerkesztőségünkbe

LÜBECK elvtársnak a „Populár” étteremből, üzenjük, hogy Popa Silvia és Lingurar Juliana kitüntetési ügyével forduljon illetékes helyre.

KOVACS FERENC, GYULAVARSAND. „Scântea” levele késve érkezett és így nem közölhetjük. A levél nagyon jó volt, kérjük írjon máskor is.

Nagyon sok levelet kaptunk el-késve, melyekben a Román Munkáspárt központi lapját, a „Scântea”-t üdvözlik elvtársaink. Kérjük az elvtársakat, hogy írásaikkal ne csak ilyen rendkívüli alkalomkor keressék fel szerkesztőségünket, hanem állandó levelezéssel kapcsolódjanak be munkánkba.

A „Nicolae Bălcescu” Népi Atheneum, október 8-án szombaton este 9 órai kezdettel **táncestélyt** rendez, az Élelmezési Szindikátus (volt Dácia) helyiségében, a „Nicolae Bălcescu”, „Puskin” és „Szabó Árpád” kulturális javára. Művészeti műsor és kitűnő büffé. Olcsó árak. Két zenekar játszik.

MICHAEL SOLOCHOV regénye:

UJ BARÁZDÁT SZÁNT AZ EKE

(Folytatás.) 39

„Persze, hogy szegények vagyunk.”

Aztán Konrád térdre hullott a sötét ősrégi szentképek előtt, imádkozott, majd szárazra dörzsölte a szemét, hogy a szigorú Isten ne vegye észre a könnyeit.

Konrád fekszik az ágyban és elvonulnak előtte a múlt bonyolult szálai. Apja után doni kozák volt, most pedig kolhozparaszt. Sok mindenre gondolt a hosszú, sötét éjszakákon. Apja egykor, katonakorában, a gyárosok érdekeit védelmezte a századával, kancsukával verte az ivánovo-vozeszenszki sztrájkoló textil munkásokat és karddal csapott közéjük. Apja meghalt. Mikor Konrád megnőtt, 1920-ban, a lengyelek és Vrangelek fehér bandáját kaszabolta, védelmezte a szovjetkormányt, éppen azoknak az ivánovo-vozeszenszki textil munkásoknak a kormányát, akiket meg kellett védeni a gyárosok és segítő társaikkal.

Konrád már régen nem hisz az Istenben. A kommunistapártban hisz, amely az egész világ dolgozóit a szabadság, a fényes jövő felé viszi. Konrád minden jószágát, minden tyukját, az utolsó tollig, beszállította a kolhozba. Konrád amellett van, hogy csak az egyék kenyere és az lépjen a füre, aki dolgozik. Élete és gondolatai a szovjethatalomé. Konrád éjszaka nem tud aludni. Dacára annak, hogy készséggel lemond mindenről, még mindig benne van a magántulajdon iránti szeretet mérgezett tövise. Az önmaga iránti fájdalom sulyosan nyomja a szívét, lesújtja és elkészeríti.

Régebben egész nap, késő éjszakáig el volt foglalva. Reggel abrakolt, ökröt, tehenet, juhot, lovat itatott. Délben hordta a szénát és szalmát a szérűre, minden lehulló szálra gondja volt. Éjszaka megint csak a munka mellett van. Többször bémegy az istállóba, hogy körülnézzen, vizsgálja a jászolba a lehullott szénát. Örömteli gondokkal volt teli a szive egy derék gazda szive. Most sívár és kihalt a Konrád udvara. Nincs többé mivel bajlódnia. Az istállók üresek, a fonott ajtók nyitva állnak. Még egy kakas szavát sem hallani a hosszú éjszakán át. Hogyan számítsa most az ember az idő és az éjszaka mulását?

Csak mikor szolgálatban van, a kolhoz istállóban, akkor tűnik el az unalma. Reggel olyan gyorsan siet el hazulról, ahogy csak tud, hogy ne lássa maga körül az ásitó ürességet, ne érezze felesége keserű, szenvedő pillantását.

A felesége most itt fekszik mellette, alszik, egyenletesen léleklizik. A kislánya mozgolódik a kemenében, édesdeden csemcseg és motyog álmában: „Apa ne olyan gyorsan, ne olyan gyorsan!” Bi-

zonyára könnyűt vidámat álmodik, nem éri az élet sulyát, könnyen léleklizik. Boldoggá teszi egy üres gyufaskatulya is, nagyon jól fel lehet használni számnak, a kisbaba részére. Ez a szán elég estig és másnap új öröm mosolyog rá.

Konrád gondolataival viaskodik, beléjük gabalyodik, mint hal a hálóba, „Mikor szabadulok meg már végre tőled, te átkozott tulajdon utáni fájdalom? Mikor fogsz kiszáradni, te mérges növény? Mikor mulik el a kinlódás? Mikor a kolhozistállóban elmegyek a többi ló mellett, nem gyötör a kétség De ha megpillantom a saját lovamat, látom azt a feketecsikós hátát, meg azt a megjegyzett balfülét, sajog a szívem. Az állat kedvesebb nekem, mint a feleségem. Mindig jobb szénát szeretne adni neki az ember, finomabbat, édesebbet. A többiek is úgy vannak vele: mindenki csak a saját jószágával törődik. És mégis azt mondják, hogy nincsen idegen és nincsen saját ló többé. De ez nem segít. sokan idegenül kezelik a jószágokat. Tegnap Kusenkov volt szolgálatban. Nem maga vitte itatni a lovakat, hanem a fiát küldte. A fiu felül egy lóra és hajtja őket a folyóhoz. Keveset törődik vele, hogy eleget ivott-e mindegyik. Pillanat alatt készen van és már jön is vissza, az istállóba. Szót se szabad szólni, mert mindjárt azt mondják: „te biztosan csak a saját lovad miatt aggódsz”. Minden onnan jön, hogy ez a tulajdon annyi vérbe, verejtékbe került. Akinek kevés volt, az ha-

mar beleszokik. Csak ne felejtsem el holnap megmondani Dávidovnak, hogyan itatott Kusenkov. Ha így gondozzák a lovakat, tavasszal még egy boronát sem fognak tudni elmozdítani a helyükről. Meg kell néznom holnap reggel, mi van a tyukokkal. Az asszonyok azt mondják, hogy hét megdöglött, mert szűk a helyük. Ó, de nehéz! Miért vitték mindjárt oda az egész aprómarhát? Legalább egy kakast hagytak volna az udvarban, hogy tudja az ember, hány az óra. A konzumüzletben nincs mit venni és a kislánynak nics mit felhuzni a lábára. Hangosan ki kellene kiáltani, hogy cipő kell neki. Én nem tudom elhatározni magamat, hogy megkérjem Dávidovot. Hadd üljön ezen a télen a kemencén. Nyáron meg úgy sincs szükség cipőre. — Konrád végiggondolja mindazokat a nehézségeket, amelyeket magára vállalt az ország, hogy végrehajtsa az ötéves tervet. Ökölbesorítja a kezét a takaró alatt és gyűlölettel gondol azokra a nyugati munkásokra, akik nem állanak a kommunisták mellett. Jó bérért eladtatok bennünket! A jóllakott életért elárultatok! Miért nincs még mindig nálatok szovjetkormány? Miért vártok ilyen sokáig? Ha keményebb lett volna az életetek, bizonyára már régen forradalmat csináltatok volna. Ugyalátszik, még mindig jól megy a sorotok. Nem tudjátok elszánni magatokat s alaposan megfogni a dolgot. De egy napon majd benneteket is utólér a szükség. Vákok vagytok, nem tudtok áttekinteni a határon és nem látjátok,

milyen nehezen építjük fel a mi gazdaságunkat? Milyen szükségben élünk, félmeztelenül járunk, összeszorított fogakkal dolgozunk! Szegyenkezve fogtok majd aztán leülni a terített asztal mellé. Egy óriási oszlopot kéne építeni, engem felállítani rá, hogy országban megmondjam nekik az igazságot... Konrád elalszik. A cigaretta kiesik a szájából és nagy, fekete lyukat perzsel egyetlen ingébe. A fájdalom felébreszti. Halkan szitkozódik és a sötétben tűt keres, hogy bevarrja a lyukat. Ha a felesége észreveszi, két óra hosszat prédikál majd neki. De nem talál tűt és újból elalszik.

Jókor reggel megy el hazulról. Szokatlan lármát hall. A kolhoz-kakasokat éjszakára közös istállóba viszik és most kórusban kukorékolnak. Hatalmas, sokhangú kukorékolás. Konrád csodálkozva figyeli. Percekig hallgatja a szakadatlan kukorékolást. Aztán álmosan felnevet.

— Hogy tudnak lármázni a bestiák! Mint valami zenekar! Aki a közelben lakik, nemigen tud majd tőlük aludni éjszaka. Régebben a falunak hol az egyik, hol a másik végén kukorékolott egy-egy kakas. Nem volt összhang, összefüggés benne... Ó, micsoda élet!

Reggeli után Konrád elindult a baromfiistálló felé. Akim apó dühös szavakkal fogadta:

— Mit keresel itt? Még hajnal sincs!

— Eljöttem, hogy megnézzem a tyukokat és téged. Hogy vagy, öreg?

— Régebben jól voltam, de most nem lehet kibírni.

— Mit?

— Ezt a tyukok melletti szolgálatot. Tönkretesz.

— Hogyan?

— Maradj csak itt egy napig, majd megtudod. Ezek az átkozott kakasok egész nap verekednek. Leszaladom a lábamat, hogy megnyugtassam őket! Még a tyukok is egymásnak mennek, hogy csak úgy repül a tolluk. Nem. Ez az állás nem illik énhozzám. Még ma elmegyek Dávidovhoz és felmondok neki. A méhek mellé akarok menni!

— Majd hozzád szoknak, öreg! — Mikorára megszoknak, addigra én már a föld alatt leszek! Általában: hát férfinek való munka ez? Mégis csak kozák vagyok, résztvettem a török háborúban. Itt meg tyuktábornokot csináltak belőlem. Csak két napja vagyok itt, máris csufolnak a gyerekek! Mikor hazafelé megyek, utánam kiabálnak: „Tyukász bácsi! Tyukász Akim bácsi!” Egész életemben tisztelték, nincs kedvem a tyukok miatt világcsupjává válnom! Eszemagában sincs!

— Ne törődj a gyerekekkel, Akim apó! A gyerekek — gyerekek!

(Folytatása következik.)

Rádióműsor:

Szombat, október 8.

BUDAPEST I. 8: Hírek. — 3.45 Szórakoztató zene. — 12.50: Hanglemezek. — 13: Hírek. — 13.15: Hanglemezek. — 14.45: Liszt műveiből. — 15.30: Magyar enciklopédia. — 16: Zongora- és szakszofonhangverseny. — 16.40: Gyermekrádió. — 17.15: Rádiójáték Gorkij elbeszéléséből. — 17.35: Tanuljunk énekszóra oroszul. — 18 Hírek. — 18.10: Táncczene. — 19.30: Román népi muzsika. — 20 A Harmonia hangversenyzenekar. — 22: Vidám zenés hétvégé. — 23.20: Táncczene.

BUDAPEST II. 7.35: A kisgyermek egészsége. — 8.20: Párbeszéd. — 8.35: Hanglemezek. — 10.45: A görög gyermekek műsora. — 11.15: Hanglemezek. — 15.30: Népek zenéje. — 16: A rádióiskola tarka műsora. — 16.40: Költészet és zene. — 17.30: Falurádió. — 18.10: Hanglemezek. — 19: Táncczene. — 20: Színházi előadás. — 21.20: Hangverseny közvetítés Varasóból. — 23: Sportjelentések. — 23.20: Operatrézfilmek.

BUDAPEST I. 6: Hírek. — 6.15 Zene és torna. — 6.30: Hanglemezek. — 7: Magyar közvetítés. — 7.30: A Széchenyi vezércikke. — 7.40: Hanglemezek. — 13.10: Román népdalok. — 13.30: Német közvetítés. — 13.45: Népszerű szovjetdalok. — 14: Hanglemezek. — 14.30: Hírek. — 14.45: A hadsereg órája. — 18.15: Szovjet énekek. — 18.30: Orosz nyelvlecke. — 19: Magyar közvetítés. — 19.30: Kultúrsemle. — 19.45: Mozgalmi énekek. — 20: Hírek. — 20.15: A stúdió zenekara. — 21: Belföldi események szemléje. — 21.25: Sportjelentések. — 21.30: Jiddis nyelvű közvetítés. — 22: Hírek. — 22.30: Népdalok. — 23: Táncczene.

BUDAPEST II. 13: Énekelnek a tömegek. — 13.30: Ariák komikus operákból. — 14: Könnyű zene. — 14.45: Romantikus nyitányok. — 20: Ének. — 20.15: Xilofon-szóló. — 20.30: Táncczene. — 21: Chopin zongoraműveiből. — 22.15: Ének. — 22.45: Zenekari művek. — 23: Változatos zene. — 24: Táncczene.

Művelődés

A régi, mesterségesen szított sovinszta magatartás megváltozott az új tanítási rendszer alapján

Az új tanítási módszer az eddigtől teljesen eltérő, új szellemi áthatott öntudatos diáktípust formál. Az iskola falai között, ahol azelőtt a mesterségesen szított sovinizmus dühöngött és munkakerülő, kispolgári beállítottságú fiatalságot neveltek, ma felvilágosodottságtól és munkavágytól felverte az életben a munka mezején, minél jobban megállhassa helyét.

Az öntudatos diáktípust egyik jellemző példája Weiss Mária 19 éves diák-lány.

Weiss Mária nem elégti ki az iskolai tanulást, sokkal nehezebb munkakört kíván betölteni. Már tavaly beiratkozott az átrétegeződési iskolába, ahol a vasztergályos és lakatosszakmát sajátítja el.

A nyári szünidő alatt, mialatt mások üdülőhelyeken pihenték ki az iskolaév fáradalmait, ő reggeltől estig a szakiskolába járt, hogy minél jobban felkészüljön a szakmai vizsgára.

— Engem nem elégti ki az elméleti tanulás — mondja. — Tevékenyen be akarok kapcsolódni én is az országot építő munkába. Természetesen a szakma mellett nem akarom tanulmányaimat sem abbahagyni, különösen most nem, amikor az érettségi előtt állok. Most, hogy az új iskolaév megkezdődik, úgy osztom be időmet, hogy délután a liceumban, délután pedig a szakiskolában tanulok. A két iskolai beosztás között jóformán alig marad időm az egyéni tanuláshoz, azonban a fő időbeosztás lehetővé teszi, hogy minden követelménynek eleget tegyek. Az érettségi után a termelésben akarok elhelyezkedni és remélem, hogy szorgalmas munkám révén a gyár majd a temesvári munkásegyletemre küld tanulmányaim folytatására.

Krikorka Klára a leánypedagógiai intézet növendéke. A Krikorka családban négy gyermek van, ezek közül Klára a legidősebb. Minden vágya az volt, hogy tanítónő lehessen, éppen ezért, amikor meghallotta, hogy pedagógiai iskola létesül a volt zárda helyén, sietve beiratkozott az intézetbe.

— Rendkívül szeretem a gyermekeket — mondja — és minden igyekezéssel meg akarom állítani helyüket a dolgozók társadalmában. Nehéz és fáradtságos munka vár rák és tudom, sokat kell küzdiük, míg a fiatalságot teljesen új szellemben áneveljük.

Krikorka Klára ezután a nyári szünidőben beszélt.

A leánypedagógiai intézetben a szünidő alatt sem szünet meg a munka.

A románnyelvű fiúpedagógiai intézet

növendékeivel együttesen kulturális munkát végeztek. Jellemző a román és magyar növendékek közös munkájára, hogy közösen tanulják be a programot és így a románok magyar nyelven, a magyarok pedig román nyelven együttesen adják elő szindarabjaikat.

Tevékeny, következetes harcosa az Ifjúsági Szövetségnek Weiss Anna, a leányliceum növendéke. A szünidőben létesült olvasóköri vezetőjének választották meg. — Hetenként kétszer — mondja Weiss Anna — rendezünk újságotolvasási órát, ilyenkor rendszerint a Scanteia Tineretului-t olvassuk, majd a vezércikkeket politikailag dolgozzuk fel. Egészséges viták fejlődnek ki ilyenkor a diáklányok között és ebből látható az, hogy

a régebben gyűlölködő, sovinszta magatartás, amelyet mesterségesen szítottak, az új tanítási rendszer

alapján teljes mértékben megváltozott

és átadta helyét a demokratikus szellemnek. A nyári folyamán rendszeres szervezeti életet élünk, ezenkívül önkéntes munkával segítünk tanárainknak az iskolai felszerelést és a könyvtárat rendbehozni. Utmutatás szerint selejtezzük ki az iskola könyvtárát, mert az éberség ellenére még mindig akadnak olyan könyvek, amelyek nem a mi nevelésünket szolgálják.

Kérdésünkre, hogy szeret-e tanulni, ragyogó szemmel válaszol: nagyon! Különösen a kémiát szeretem, minden vágyam az, hogy vegyészmenők legyek. De amíg eljutok odáig, sokat, nagyon sokat kell tanulnom. Ezt örömmel teszem, mert tudom, hogy Népköztársaságunkban minden ut nyitva áll a fiatalság előtt. (L. H.)

Jól sikerült a népzenei hangverseny

Eredményes, szép működést fejt ki a zenekar

Kedd este az aradi Kulturpalota nagytermében jól sikerült hangversenyt rendezett a művészeti és kulturális intézmények alkalmazottai szakszervezetének keretében működő hatvan tagú nagyszerűen képzett népzenei együttes. Ezalkalommal a Kulturpalota hatalmas terme zsúfolásig megtelt és a közönség tulnyomó része a gyárak és üzemek dolgozóinak sorából került ki.

A műsor megkezdése előtt Varsandán Ioan a M. K. I. A. Szakszervezetének titkára mondott rövid román és magyar nyelvű megnyitó beszédet. Rámutatott arra, hogy a hangverseny a szakszervezet koncertsorozatának kezdete, amelyet ézentul hetenként folytatnak. Hangsúlyozta, hogy a népzenei kar egy év előtt alakult meg és Pártunk értékes támogatásával, valamint Arad város ideiglenes bizottságának segítségével jelentős eredményeket ért el munkájában.

Az értékes népzenei hangverseny román népdal egyveleggel kezdődött, majd sorozatosan következtek a műsor keretében az eredeti örökség román, magyar és szovjet népi dalok. Az egész műsor a népzenei alapos felkészültségről és eredményes munkájáról tanuskodott.

A műsort kiegészítő énekszámokat kellemes hangyaggal, jól énekelte Berceanu Maria, Jónás Juci és Hajós Györgyi; akiknek egy-egy énekszámát lelkes tapsal jutalmazta a közönség.

A népes zenekart hozzáértéssel vezették városunk ismert primásai: La-

catus Ioscuta, Dankó Ferenc, ifjabb Kozák Pál, Farkas József és Baghi János elvtársak.

A műsorszámok utáni tetszésnyilvánítás arról tanuskodott, hogy a megjelent közönség valóban élvezettel hallgatta végig a művészi élményt nyújtó népdalhangversenyt.

A jól felkészült népzenei zenekar tovább folytatja működését, tegnap a zenekari együttes tagjai hasonló sikerrel szerepeltek a pernyávi „Puskin” Népi Atheneum termében. Ezenkívül gyakran rendeznek még hangversenyeket városunk különböző gyáraiban, üzemekben és népi atheneumaiban. A zenekar vezetősége egyébként célul tűzte ki közös hangverseny szervezését városunkban a nagyváradi népzenei karégyüttessel és erre a közeli jövőben sor is kerül. (Kj.)

Önkéntes munkával ünnepelték az iratosi kendergyár dolgozói a Nemzetközi Békenapot

Az iratosi „Junius 11” kendergyár országos viszonylatban is az elsők között foglalt helyet. Öntudatos munkával bizonyítják a munkások, hogy harcolnak a szocialis élet megteremtéséért. A nagy gyárakhoz viszonyítva kicsiny üzem ez, de teljesítmény és szervezethez szemponyjából megállja helyét. Ezt bizonyítja az a mód is, ahogyan a munkások a „Béke Nap” megünneplését értelmezték. Miután nem vehettek részt a felvonuláson, mert nagyon távol esnek a várostól, nagygyűlés keretében dolgozták fel a nap jelentőségét és elhatározták, hogy önkéntes munkával ünnepelnek.

A Pártszervezet és a szindikátus vezetése mellett vasárnap kora reggel folytatták a gyár udvarán készülő új előző vasárnapokon megkezdett építést. Szorgalmasan, lelkesen dolgoztak. Haladt is a munka, úgyhogy délig 90 méteres sávon lefekítették az alapokat, majd további önkéntes munkával kívánják befejezni az utépítést.

Öröm volt nézni milyen lelkesen dolgoztak, négy lovat fogtak az eke elé, felszántották az utnak szánt sávot, majd lapátokkal, villákkal szaporán emelték ki a meglazított földet. A vállalat két sofőrje kamionokkal hozta Aradról a salakot, amellyel az utat feltöltik.

Az öntudatos munkások bebizonyították, hogy aktív részt vesznek a szocializmus felépítésében.

Az iratosi kendergyár levelezője.

Esti tanfolyam kezdődik

Az aradi Magyar Vegyes Liceumban az iskolaév megkezdésével párhuzamosan a dolgozók részére esti tanfolyamot nyitnak, amelyen azok is részt vesznek, akik napközben a termelőmunkában vannak elfoglaltak. Felhívják az érdeklődőket, hogy sürgősen jelentkezzenek a Magyar Vegyes Liceum igazgatóságánál, ahol mindennemű felvilágosítással szolgálnak a közeljövőben megnyitandó esti tanfolyammal kapcsolatosan.

Asszonyok figyelmébe!

Az Állami Könyvkiadó kiadásában megjelent

Recht Márta: KÖTÖKÖNYV

című gyakorlati szakkönyve pontos utmutatással minden kötési munkához. Bolti ára 120 lej. Póztán megrendelhető Central de Difuzare a Cărtii C 1 a j, str. Horia 8 cimen.

UJ IDŐK Mozi

(volt VICTORIA)

Idénpnyító műsor okt. 3—9-ig

1. Festőművészek a harcúterén (szinesfilm)
2. November Suhumiben (szinesfilm)
3. Borovoe
4. Luskovai híres sertéstenyésztés
5. Stalínogorsk
6. Aktuális híradó

Előadások d. u. 3-tól 11-ig folytatódólagosan
Figyelem! Egységes helyrak: 15 lej

Popularmozgó

Ma!

A szovjet filmvészet legújabb remeke

„Timur és csapata”

P. Savin — L. Scipacev —
N. Annencov — M. Kovaleva —
E. Dereuscicova.

Előadások: 8, 5, 7 és 9-kor

CORSO és URANIA mozgó

MA! Világhírű orosz tudós önfeláldozó élete,

IVAN PAVLOV

akadémikus

Fősz. A. Borisov — N. Cercasov

Magyar feliratokkal!

N. Alişova és M. Safonova

Előadások: CORSO 5, 7 és 9 vasárnap 11,30, 3, 5, 7 és 9.
URANIA 5,30, 7,30, 9,30 vasárnap 3,30, 5,30, 7,30, 9,30

A RNK kormányának nyilatkozata a nyugat-németországi különkormány kérdésében

BÜKAREST. (Agerpres.) A RNK kormánya megbízásából, a RNK külügyminisztere, a következőket jelenti ki a nyugatnémetországi kormány megalakításával kapcsolatban:

1949 szeptember 20-án alakították meg Bonnban az amerikai, angol és francia németországi megszállási övezetek külön kormányát.

A RNK kormánya úgy véli, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányai által a nyugatnémetországi amerikai, angol és francia övezetben létesített különkormány, olyan természetű nyugtalansági központ Európában, amely fenyegeti a román nép és a többi európai népek békés, építő munkáját.

A németországi amerikai, angol és francia övezeteket magában foglaló különkormány megalakítása az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányai által a potsdami határozatok megsértésével folytatott politika eredménye. Ez a politika Nyugatnémetország feldarabolására és a békét, a népek biztonságát veszélyeztető támadó német állam megalakítására irányult. Az egységes, demokratikus és békés német állam megalakítását célzó potsdami határozatok elveivel ellentétben, az Egyesült Államok és Anglia kormányai 1946 decemberében egyezményt kötöttek az amerikai és brit megszállási övezetek egyesítésével kapcsolatban.

Ez volt a négyhatalmi egyezmény első megszegése, amelyet számos, Németország feldarabolására és Nyugatnémetországnak amerikai—angol—francia védnökséggé való átalakítására irányuló újabb szerződészek követték.

1947-ben, az angol—amerikai hatóságok elszakították Németországtól a Ruhr-vidéket — a német militarizmus háborús fegyvertárát — és teljesen törvénytelenül kivették a négyhatalmi ellenőrzés alól. 1947-ben, de különösen 1948-ban, a londoni értekezlet után, az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és a Benelux államok kormányai újabb előkészületeket tettek Németország feldarabolására. Ilyen intézkedések voltak többek között a nyugati megszállási övezetekben végrehajtott külön pénzügyi reform. Az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország 1949. évi washingtoni értekezletén elfogadták Nyugatnémetország úgynevezett „megszállási szabályzatát”, nemzetközi szervezetet alakítottak a Ruhr-vidék ellenőrzésére a Szovjetunió részvétele nélkül és az 1945-ben Potsdamban közös megegyezéssel megállapított négyhatalmi ellenőrzés helyett, egyezményt kötöttek Nyugatnémetország háromhatalmi ellenőrzésével kapcsolatban.

Az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányai elutasították a Szovjetunióknak a Kül-

ügyminiszterek Tanácsa párisi ülészekán előterjesztett javaslatait, az egységes, békés és demokratikus német állam megteremtése és a világbéke megerősítése érdekében. Ezek a javaslatok egész Németország államtanácsának, mint kormányfunkciókat betöltő gazdasági és közigazgatási központnak megalakítására, a békeszerződés előkészítésére és a megszálló csapatoknak Németországból való kivonására irányultak.

A megkötött nemzetközi egyezmények semmibevételének és a hitlerista Németország fölött aratott győzelem után hozott határozatok mellőzésének politikája, a Washingtonban kidolgozott meg-

szállási szabályzat közvetlen eredményét képező, úgynevezett bonni alkotmány kidolgozásában és a nyugatnémet különkormány megalakításában csucsosodott ki.

A bonni különkormány a nacionalista és revánsvágó militarista körök képviselőiből áll. Ez a kormány a volt hitlerista rezsimet támogató német monopóliumok és a német junkerek szószólója, az angol, francia, amerikai megszálló hatóságok egyszerű függvénye és az imperialista körök engedelmessé eszköze, támadó és terjeszkedési terveik keresztülvitele érdekében.

A múltban, Románia végigszen-

vedte az első világháborúban a német megszállást, és a második világháborúban a hitlerista Németország támadó háborúba sodorta. A Szovjetunió fegyveres erői általi felszabaddítása után, Románia a fasiszta Németország ellen fordította fegyvereit, hozzájárulva ezáltal a hitlerizmus leveréséhez.

A RNK tehát az összes békeszerető országokkal és népekkel együtt, közvetlenül érdekelt az egységes, demokratikus és békés német állam megalakításában.

A RNK kormányának az a nézete, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányainak politikája következtében Németországban létesült helyzet ellentétes a béke és az európai népek biztonságának és függetlenségének érdekeivel.

Csehszlovákia sem tartja magára kötelezőnek a Jugoszláviával kötött barátsági szerződést

PRÁGA. (Agerpress) A csehszlovák külügyminisztérium kedden jegyzéket nyújtott át a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság prágai nagykövetségének. A jegyzék közli, hogy a Rajk László perében napvilágra került tények megerősítették az 1949 július 30-i jegyzékben foglalt összes állításokat: A jugoszláv kormány következetesen és rendszeresen ellenséges politikát folytat Csehszlovákiával és odáig ment, hogy a Csehszlovák Köztársaság biztonságát veszélyeztette.

Ezekkel ez előtt, mikor a jugoszláv kormány még legalább a látszat szerint, kifogástalan viszonyban volt Csehszlovákiával, a Szovjetunióval és a baráti népi demokratikus országokkal, a csehszlovák biztonsági szervek megállapították, hogy bizonyos, Csehszlovákiában működő jugoszláv diplomáciai képviselők, ipari kémkedést szerveztek és a népi demokratikus rendszerrel szembenálló reakciós elemekkel összejátszva, összeesküvést szöttek. Mutatta ezt a jugoszláv küldöttség magatartása is a Prágában 1948-ban megrendezett XI. Szokol-kongresszuson. Magatartásával, amely politikai tüntetés jellegű volt a népi de-

demokratikus Csehszlovákia ellen, a jugoszláv küldöttség megnyerte a csehszlovák reakció teljes rokonszenvét. Ugyancsak ismeretes, hogy ebben az időben a jugoszláv ügynökök felhasználták az alkalmat szovjetellenes propaganda terjesztésére.

A prágai jugoszláv nagykövetség számos tisztviselője rendszeresen részt vett felforgató cselekményekben. Ezért a külügyminisztérium, 1949 július 15-én a követség számos tagját kiutasította az országból. E cselekmények nyilvánosságra hozatalakor a csehszlovák biztonsági szervek kétségtelenül megbizonyosodtak arról, hogy a jugoszláv hatóságok megfontoltan, az Intelligence Service ügynökeire bízta diplomáciai tisztségeket és hogy ezek az ügynökök szorosan együttműködtek bizonyos imperialista államok kém-szolgálatával.

Rajk László és bűntársai perében megnevezték azokat a személyeket, a kiket a jugoszláv hatóságok közvetlenül megbíztak kémtevékenység folytatásával Csehszlovákiában.

A külügyminisztérium ezért Marian Stilinovicot, a Jugoszláv Szö-

vetségi Népköztársaság csehszlovákiai nagykövétét nem kívánatos személynek tekinti s kéri, hogy hívják vissza tiszttségéből.

Az előbb említett jegyzékben, amely az 1949. július 6-i jugoszláv jegyzékre adott választ, a külügyminisztérium felhívta a jugoszláv nagykövetség figyelmét arra a tényre, hogy nincsen joga az 1946 május 9-i barátsági kölcsönös segélynyújtási és békés együttműködési szerződésre, sem a kulturális együttműködési egyezményre hivatkozni, amióta a jugoszláv kormány ellenséges magatartásával durván megsértette ezeket a szerződéseket.

Ezek miatt az okok miatt a csehszlovák kormány nem tekinti többé magára nézve kötelezőnek a csehszlovák—jugoszláv barátsági, kölcsönös segélynyújtási és békés együttműködési szerződést, sem a kulturális egyezményt.

Világszerte erősödik a béke harcosainak mozgalma

HELSINKI. (Agerpres). Helsinkiben október 2-án megnyílt a béke finnországi híveinek kongresszusa. A kongresszuson több, mint 700 kiküldött vett részt. A Szovjetunió küldöttségének a vezetője Kuznecov, a Szovjet Szakszervezetek Főtanácsának elnöke.

Beszédében Kuznecov rámutatott arra, hogy a békemozgalmak, amely a világ valamennyi népét magával ragadta, bizonyítja, hogy az egyszerű emberek milliói el vannak szánva arra, hogy harcolnak az újabb háború kiküszöböléséért.

Kuznecov ezután hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió küldöttsége a napokban terjesztette az ENSZ közgyűlésé elé javaslatát a háború kiküszöbölése érdekében, majd kijelentette: elmúlt az az idő, amikor az imperialisták becsaphatták a népeket és titokban tarthatták bűnös terveiket.

— A szovjet küldöttség — fejezte be beszédét Kuznecov — kéri Finnország becsületes embereit, hogy legyenek éberek és leplezzék le azokat, akik alá akarják aknázni a két ország barátságát.

PEKING. (Agerpres). A Béke Híveinek kínai országos értekezlete nyilatkozatot tett közzé, amelyben többek között ezeket mondja:

— A Béke Híveinek kínai értekezlete ünnepélyesen kijelenté, hogy a kínai nép erőiesen szembeszáll a támadó háborúval és támogatja a világbékét. Az értekezlet hangsúlyozza, hogy az angol-amerikai imperialista blokk újabb támadó háború kirobbantásával igyekszik szabadulni a fenyegető válságtól. Meg vagyunk azonban győződve arról, hogy ezt a veszélyt el lehet háritani. Az 1949. évi nemzetközi helyzet gyökeresen különbözik az 1939. és 1914. évi helyzettől. Jelenleg a béke és a demokrácia Szovjetunió vezette tábora erősebb, mint valaha. Erői sokszorosan meghaladják az imperialista blokk erőit!

Tip. „GUTENBERG”.

Lemondott a francia kormány

PÁRIS. A France, Presse közli, hogy Queuille francia miniszterelnök, csütörtökön benyújtotta lemondását a köztársaság elnöké-

nek. A köztársasági elnök választását mára várják. A francia kormányválsággal kapcsolatban összehívták a francia nemzetgyűlést.